

PENSA EN TU
FES FEINA
PER ALS ALTRES

Diari de

digital
Balears

Dimecres, 29 de juny del 2005. Edició N. 2483

© Grup Serra.

Innovació i negligència (dels governs)

La llegenda urbana que atribueix orígens militars a Internet és una de les més persistents i característiques d'aquests temps. Segons aquesta llegenda, Internet seria la resposta a un problema de la guerra freda, com era la necessitat de descentralitzar la xarxa de comunicacions americana, per tal d'evitar els greus problemes que pogués generar la possible destrucció d'un dels centres neuràlgics del sistema. I efectivament, Internet descansa sobre un sistema més o menys descentralitzat en el qual la informació que hi circula està dividida en paquets que duen l'adreça de destí però no el camí que han de seguir per arribar-hi. És el que se'n diu commutació de paquets. Per la seva banda, el sistema telefònic funciona per commutació de circuits i requereix l'exclusivitat d'ús de la connexió entre els comunicants per a cada conversa telefònica, en tant que el mètode dels paquets permet que moltes converses comparteixin el mateix circuit, a més de possibilitar molts de camins diferents per a unir dos punts del sistema. Justament varen ser aquestes possibilitats que oferia la commutació de paquets les que varen empènyer Paul Baran, un investigador de la Rand Corporation, a proposar la construcció d'un sistema de comunicacions -telefònic- alternatiu al de la gegantina AT&T. Fet i fet, Paul Baran havia estudiat l'estructura i topologia de la xarxa de l'AT&T i això li havia permès de descobrir l'extraordinària feblesa de la xarxa telefònica, ja que aquesta depenia d'uns pocs centres neuràlgics, de tal manera que la destrucció d'algun d'aquests centres podia provocar la gairebé completa inutilització de tota la xarxa. Dit altrament, no és que Internet neixi com una resposta a aquest problema de la vulnerabilitat de la xarxa de comunicacions americana, sinó que Baran proposa la nova tecnologia de commutació de paquets, emprada a Internet, per a fer una xarxa completament nova de comunicacions. Sigui dit de passada, l'AT&T va fer servir tot el seu poder per evitar que la idea de Baran arribés a materialitzar-se, tot i comptar amb la bona disposició dels militars de finançar les corresponents recerques, ja que diuen les cròniques que el president de l'empresa va assegurar que aquell sistema no funcionaria de cap manera i que, en qualsevol cas, no estaven disposats a permetre que algú els construís un sistema alternatiu al seu. Va bé de recordar de tant en tant aquesta història de Baran i el president de l'AT&T, especialment cada vegada que algú intenta fer-nos creure que sense les grans corporacions, com l'AT&T o Microsoft, la innovació tecnològica no seria possible. El sistema de comunicació per commutació de paquets que proposava Baran i que els cappers de l'AT&T varen boicotejar i batejar com a inviàbles, és avui el responsable d'una de les darreres grans innovacions de la tecnologia digital, com és la veu IP, que ha permès, entre d'altres menuderies, que milions de persones d'arreu del món puguin parlar i comunicar-se al preu de la connexió a Internet i amb una qualitat que, en alguns casos, supera la de l'antic sistema telefònic. Així doncs, la llegenda urbana i els quaranta anys de retard que ha tingut aquesta innovació els hem d'agrair a l'extraordinària capacitat innovadora de l'AT&T. Una capacitat derivada del seu poder i que li va permetre, per exemple, evitar que ningú altre pogués fer cap casta d'innovació vinculada al sistema telefònic, ja que les lleis ho prohibien. Pràctica que fou heretada per la Telefònica d'aquí i que, per exemple, va retardar durant anys i panys «innovacions» com els contestadors automàtics, ja que la llei només permetia fer servir els oficials de la companyia i, naturalment, aquests els feien pagar a preu de canari jove. Repassar totes aquestes històries pot servir per a entendre com, tot sovint, els governs d'arreu han negligit en una de les seves funcions bàsiques com és promoure i protegir la innovació, cedint a les pressions de les grans corporacions. I, de passada, també han negligit en una altra de les seves obligacions bàsiques, com és la de protegir-nos a tots de qualsevol casta d'abús. El sistema telefònic i la ràdio en freqüència modulada són només alguns dels exemples que ha estudiat Lawrence Lessig per avisar d'errors passats que no s'haurien de repetir. Ara mateix, i sense anar gaire enfora, el parlament europeu faria bé d'intentar aprendre d'aquests exemples per a no repetir la història amb les patents de programari.

Llorenç Valverde. Catedràtic de la UIB.
dmilvg0@ps.uib.es

Adreça: www.diaridebalears.com/segona.shtml?2483+6+143615

Diari de Balears - Tel. +34 971 78 8300 - e-mail: master@diaridebalears.com

Copyright © Grup Serra.